

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 21553/2556

พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดสืคิ้วโจทก์ นายสุชาติ อำนวยมงคลพรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, ป.วิ.อ. มาตรา 195, พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 มาตรา 21, ป.อ. มาตรา 91, ป.วิ.อ. มาตรา 68, ป.วิ.อ. มาตรา 216, ป.อ. มาตรา 98, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.วิ.อ. มาตรา 15

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.อ. มาตรา 29 กำหนดวิธีการบังคับค่าปรับไว้ 2 วิธี เพื่อให้ศาลเลือกใช้ได้ตามสมควรแก่รูปคดี มิให้ศาลเลือกใช้วิธีการบังคับได้เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ดังนี้ แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยออกขายทอดตลาดชำระค่าปรับรายวันแล้วก็ตาม ศาลชั้นต้นย่อมมีคำสั่งกักขังจำเลยแทนค่าปรับได้ ที่ศาลล่างทั้งสองลงโทษปรับจำเลยโดยกำหนดว่า หากไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม ป.อ. มาตรา 29, 30 แต่มีได้ระบุว่าให้กักขังเกิน 1 ปีหรือไม่ มีกำหนดเท่าใด ถือเป็นกรณีที่ศาลล่างทั้งสองไม่ได้สั่งให้กักขังจำเลยไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น หากจะกักขังจำเลยแทนค่าปรับก็กักขังได้เพียง 1 ปี ตาม ป.อ. มาตรา 30 การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากการที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 มาตรา 21 (2), 65, 67, 70, 71 (ที่ถูก มาตรา 21, 40 (2) (3), 41, 65 วรรคหนึ่ง วรรคสอง, 67 วรรคหนึ่ง วรรคสอง, 70) การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานก่อสร้างอาคารโดยเจ้าของไม่ได้รับอนุญาต จำคุก 3 เดือน และปรับ 40,000 บาท และปรับวันละ 100 บาท นับแต่วันที่ 12 กรกฎาคม 2537 ถึงวันฟ้องเป็นเวลา 424 วัน เป็นเงิน 42,400 บาท ฐานฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ยื่นคำขออนุญาตก่อสร้างอาคารและห้ามใช้อาคาร จำคุก 3 เดือน และปรับ 40,000 บาท และให้ปรับรายวันวันละ 100 บาท นับแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2537 จนถึงวันฟ้อง เป็นเวลา 493 วัน เป็นเงิน 49,300 บาท รวมจำคุก 6 เดือน และปรับ 171,700 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 และให้ปรับจำเลยอีกในอัตราวันละ 200 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น คดีถึงที่สุด จำเลยได้นำเงินค่าปรับ 171,700 บาท มาชำระต่อศาลชั้นต้น แต่ยังไม่ได้ชำระค่าปรับรายวัน นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งนัดพร้อมและหมายเรียกให้จำเลยมาศาลเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษา แต่จำเลยไม่มาศาลตามหมายเรียก ศาลชั้นต้นจึงออกหมายจับจำเลยแล้วออกคำบังคับให้จำเลยชำระค่าปรับภายใน 30 วัน เมื่อครบกำหนดจำเลยไม่ชำระค่าปรับ ต่อมาวันที่ 22 กันยายน 2554 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของจำเลยออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับ วันที่ 27 กรกฎาคม 2555 เจ้าพนักงานตำรวจจับ

จำเลยตามหมายจับและนำส่งศาลชั้นต้น จำเลยยื่นคำร้องว่า จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ภาค 3 โดยชำระค่าปรับครบถ้วนแล้ว ขอให้เพิกถอนการจับกุม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า ตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2553 จำเลยขอระยะเวลาหาเงินมาชำระค่าปรับตามคำพิพากษาเนื่องจากค่าปรับมีจำนวนสูง โดยศาลอนุญาตให้จำเลยประกันตัวเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับ ต่อมาจำเลยไม่มาศาลตามนัด ศาลจึงออกหมายจับและปรับผู้ประกัน แต่จำเลยยังไม่ชำระค่าปรับรายวันตามคำสั่งเจ้าพนักงานท้องถิ่น คิดเป็นค่าปรับจำนวน 1,059,600 บาท ระหว่างศาลออกหมายจับจำเลยมาเพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษา ศาลได้ออกคำสั่งบังคับและออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยมาชำระค่าปรับ เห็นได้ว่าค่าปรับมีจำนวนสูงมาก พฤติการณ์มีเหตุสงสัยว่าจำเลยจะหลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าปรับจึงให้ออกหมายกักขังแทนค่าปรับเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ที่จำเลยฎีกาขอให้เพิกถอนหมายจับของศาลชั้นต้น เห็นว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 3 วินิจฉัยว่า เมื่อปรากฏว่าเจ้าพนักงานตำรวจจับตัวจำเลยและนำตัวจำเลยมาศาลแล้ว หมายจับก็เป็นอันสิ้นผลบังคับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 68 อุทธรณ์ของจำเลยจึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยต่อไป จำเลยฎีกาว่า จำเลยมาศาลทุกนัดและตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 ทำให้เข้าใจได้ว่ารวมโทษปรับที่คำนวณจากวันกระทำความผิดถึงวันฟ้องและจากวันฟ้องจนกว่าจะมีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เมื่อจำเลยได้ชำระค่าปรับจึงไม่มีเหตุให้ออกหมายจับโทษปรับนับแต่วันถัดจากวันฟ้องต้องเป็นอัตราเดียวกันและขาดอายุความการบังคับโทษปรับตามคำพิพากษา ฎีกาของจำเลยไม่ได้คัดค้านคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 3 ที่วินิจฉัยว่าหมายจับจำเลยสิ้นผลบังคับแล้ว เป็นสาระสำคัญแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยอย่างไร จึงเป็นฎีกาที่ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 216 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ และที่จำเลยฎีกาว่า คดีนี้ขาดอายุความบังคับค่าปรับตามคำพิพากษาแล้ว ศาลชั้นต้นจึงไม่อาจมีคำสั่งกักขังจำเลยแทนค่าปรับหรือยึดทรัพย์สิน ใช้ค่าปรับได้อีก เห็นว่า จำเลยเคยยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ 22 มีนาคม 2553 ว่าการยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับหรือการกักขังแทนค่าปรับมิได้ทำภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้อำนาจพิพากษาถึงที่สุด จะยึดทรัพย์สินหรือกักขังไม่ได้เพราะคดีขาดอายุความบังคับตามคำพิพากษา ศาลชั้นต้นวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า กรณีมิใช่จำเลยได้รับโทษตามคำพิพากษาแต่ยังไม่ครบถ้วนและได้หลบหนีไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 98 คดีจึงไม่ขาดอายุความ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน จำเลยไม่ฎีกา คดีในส่วนนี้จึงถึงที่สุดไปแล้ว จำเลยจะยกขึ้นฎีกาคัดค้านอีกไม่ได้เพราะเป็นข้อที่มีโดยยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 3 ต้องห้ามมิให้ฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้เช่นกัน มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า คำสั่งกักขังจำเลยแทนค่าปรับของศาลชั้นต้นตามรายงานกระบวนการพิจารณาลงวันที่ 27 กรกฎาคม 2555 ชอบหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า จำเลยยังมิได้ชำระค่าปรับรายวัน วันละ 200 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 3 และศาลอุทธรณ์ภาค 3 มีคำพิพากษาว่า หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 เช่นนี้ ศาลชั้นต้นชอบที่จะให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว ทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 กำหนดวิธีการบังคับค่าปรับไว้ 2 วิธี เพื่อให้ศาลเลือกใช้ได้ตามสมควรแก่รูปคดี มิใช่ทำให้ศาลเลือก

ใช้วิธีการบังคับได้เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ดังนี้ แม้ศาลชั้นต้นจะมีคำสั่งตั้ง
เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินของจำเลยออกขายทอดตลาดแล้วก็ตาม ศาลชั้นต้นย่อมมี
คำสั่งกักขังจำเลยแทนค่าปรับได้ คำสั่งของศาลชั้นต้นจึงชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น
อนึ่ง ที่ศาลล่างทั้งสองลงโทษปรับจำเลยโดยกำหนดว่า หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 แต่มิได้ระบุว่าให้กักขังเกิน 1 ปี หรือไม่ มีกำหนดเท่าใด
ถือเป็นกรณีที่ศาลล่างทั้งสองไม่ได้สั่งให้กักขังจำเลยไว้เป็นอย่างอื่น ดังนั้น หากจะกักขังจำเลยแทน
ค่าปรับก็กักขังได้เพียง 1 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30 การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้
กักขังจำเลยแทนค่าปรับเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี จึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหา
ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225
พิพากษาแก้เป็นว่า ให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับไม่เกิน 1 ปี นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์ภาค 3

องค์คณะ

อติศักดิ์ ปัตรวลี · ทวีศักดิ์ ทองภักดี · พิศัญญ์ สุตลาดาภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/21553/2556>